

יום ההוקרה

לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה

לאהוב כלי אבולות

מערך יום ההוקרה כיתות ג-ו

כתיבה: מרים מיימון

עריכה: נועה גמרסני

רציונל:

לקראת יום ההוקרה התשפ"ג אנו שואפים כבכל שנה להציף למודעות במערכת החינוך ובחברה, מתוך חובה מוסרית וערכות הדדית, את גבורתם של פצועי צה"ל ופעולות האיבה, המתמודדים יום יום עם כאב הפציעה בגופם ובנפשם.

ברצוננו לעודד אכפתיות, להעמיק רגישות ותשומת לב, לחנך לראיית סבלו של האחר, לעזרה הדדית ועשיית חסד. להרים את המבט ולינוק השראה מגדולתם של הפצועים, מהקרבתם למען המדינה, ומתעצמות הנפש המביאות אותם גם לאחר הפציעה - להמשיך מתוך מבט קדימה, לעמוד באתגרים, למצוא כוחות, לעשות טוב, לתת ולהשפיע.

ישנן פציעות הניכרות לעין, וישנן הפציעות השקופות, הנחרטות בנפש ומהוות התמודדות יום יומית. עלינו ביום זה, ובכל יום - לחבק, להוקיר, לסייע ולהעניק כח לכל אותם הפצועים, לומר להם "אנחנו אתכם, מכירים בקושי העצום העובר עליכם, ומוקירים אתכם!"

בשנת התשפ"ג ברצוננו לחדד 2 מסרים חשובים נוספים:

1. מצדיעים לפצועים ולבני משפחותיהם

המעגל המשפחתי של כל פצוע ראוי גם הוא להוקרה ותשומת לב. האשה, הילדים, ההורים מתמודדים גם הם בגבורה עם השלכות הפציעה. ברצוננו להתייחס למעגל זה - לראות, להודות ולהעריך.

2. לאהוב ללא גבולות

הסיבה אשר הביאה את פצועי צה"ל ופעולות האיבה להיפגע, הינה אהבה ללא גבולות, לארץ, לעם, לכלל. מוכנות לתת הכל, להקריב ולהילחם. גם היום, מה שנותן להם את הכח להמשיך ולפעול, לקום בבוקר, לתת למען החברה, המשפחה, לעשות ולקדם בעבודה ועוד - זהו כח האהבה. ברצוננו לאמץ ערך משמעותי זה בחיינו אנו. לאהוב ללא גבולות ולהשקיע מאמץ באהוב וביקר לנו, כיחידים וכעם.

בנוסף - עלינו להשיב אהבה ללא גבולות לאותם גדולי קומה שיצאו להילחם, או שנפגעו בעל כורחם, מתוך אהבה לארץ ולעם. לתת כל שביכולתנו למענם.

בכיתות ג-ו נתמקד במסר הראשון - מצדיעים לפצועים ולבני משפחותיהם. בכיתות ז-יב ובתנועות הנוער נתמקד במסר השני - לאהוב ללא גבולות.

מטרות השיעור:

1. התלמידים יתוודעו ליום ההוקרה ומשמעותו
2. התלמידים יפנימו את חובת ההוקרה והעשייה למען הפצועים
3. התלמידים יבינו שגם תשומת לב, חיוך ומילה - הינם עשייה גדולה!
4. התלמידים ישימו לב שגם משפחות הפצועים מתמודדות בגבורה וגם להם צריך לומר תודה!
5. התלמידים יפנימו שכל עם ישראל הינו כמשפחה אחת גדולה. עלינו לעזור, לחבק ולהעניק כח איש לרעהו בעת צרה ובעת שגרה.
6. התלמידים יעלו סטטוס הוקרה ובו יכתבו מילים משלהם לפצועים ולבני משפחותיהם

יום ההוקרה - למי ולמה?

פתיחה

היום, י"ז בכסלו, הוא יום ההוקרה לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה. פצועי צה"ל הם אנשים שנפצעו במלחמות ובמבצעים של צה"ל, והפציעה פוגעת עד היום בהתנהלות היומיומית שלהם.

נפגעי פעולות האיבה הם אזרחים מכל הגילאים והמגזרים, שנפצעו בפיגועים ברחבי הארץ, והפציעה מקשה עד היום על חיי היומיום שלהם. ביום הזה אנחנו מודים לפצועים על ההקרבה שלהם למען כולנו ועל שנתנו מעצמם כדי להגן על המדינה. אנו מעריכים אותם על ההתמודדות היומיומית שלהם ושואבים מהם השראה. ביום הזה אנו גם מנסים לחשוב כיצד נוכל לעזור לפצועים, לשמח אותם ולהעביר להם מסר שאיננו שוכחים אותם ואת המעשים האמיצים שלהם למען כולנו.

"הושט לי יד בעת צרה"

מסייעים לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה

נלמד: ישנם אנשים רבים שפועלים למען הפצועים ומנסים לסייע להם ככל שניתן. נצפה בסרטון על דליה שץ, המכונה "אם הפצועים" <https://www.youtube.com/watch?v=rRcYHFPgOvE> נשאל את התלמידים: מה דעתכם על האשה בסרטון? האם הפעילות שלה מסייעת לפצועים? למה? כיצד עוד ניתן לעזור לפצועים? נספר לתלמידים שישנן עמותות רבות שמשקיעות מאמצים ומסייעות לפצועים בדרכים שונות - יש עמותות שעוזרות לפצועים לקבל את הקצבאות שלהן הם זכאים ממשרד הביטחון, יש עמותות שעוזרות להם להגשים את החלומות שלהם ולמצוא חלומות חדשים (למשל: נער שחלם להיות כדורסלן אבל נפצע בפיגוע ולא יכול לרוץ יותר, העמותה תעזור לו למצוא חלום חדש ולהגשים אותו. יש עמותות שיוצרות חברויות בין הפצועים ומקימות מועדונים בהם הפצועים יכולים ליצור, להנות ולצאת לטיולים משותפים. **נשאל:** האם אתם מכירים עוד ארגונים ועמותות שמסייעים לפצועי צה"ל ולפצועים מפיגועי טרור? אם הייתם מקימים ארגון שמסייע לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה, במה הייתם בוחרים להתמקד?

במה נוכל לסייע?

"ולבן שיניים- מחלב"

נכתוב על הלוח פתגם "ולבן שיניים- מחלב" (בראשית מט, יב) נסביר בעזרת סימן שאותו מכירים התלמידים משיעור חשבון, ליבון שיניים < חלב. כלומר- להלבין שיניים לחבר, זה יותר גדול ומשמעותי מלתת לו כוס חלב. (נספח 1)

כך דורשת הגמרא:

אמר רבי יוחנן: טוב המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב, שנאמר: 'ולבן שיניים מחלב' - (כתובות קיא, ב)

נסביר: כאשר אדם מתמודד עם קושי, הוא זקוק לעיתים לעזרה טכנית. אך יותר מכל הוא זקוק להזדהות ולהבנה, לחיבוק ולתזכורת כמה הוא משמעותי לאנשים. כאשר אנחנו מחייכים לאדם וגורמים לו לחייך בעצמו, אנחנו עוזרים לו להיות חזק יותר ולהתמודד עם הקשיים בכוחות עצמו. נזמין את התלמידים להקשיב לסיפור שיסביר לנו משמעות פתגם זה, בהקשר שעליו אנו לומדים כעת- יום ההוקרה לפצועים.

שם הסיפור: גם אני יכול! כתבה: מרים מימון

כשיואב הלך הביתה מבית הספר, הוא חשב על כל מיני רעיונות, אבל לא הצליח למצוא אף רעיון טוב. רק רגע, נתחיל מהתחלה. יואב הוא תלמיד בכיתה ה' שגר במודיעין. באותו היום סיפרה המורה בשיעור על פצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה ועל כמה שחשוב לעזור להם. יואב חשב שהמורה שלו ממש צודקת. הוא גם ידע לאיזה פצוע הוא יעזור - לאפרים השכן שלו.

אפרים נלחם במלחמת לבנון השנייה, עוד לפני שיואב נולד. הוא נפצע בקרב ומאז הוא יושב בכיסא גלגלים. לאפרים יש שלושה ילדים, יותר גדולים מיואב. הבת הבכורה שלו, אסנת, הייתה תינוקת כשאפרים נפצע, והיום היא לפעמים עושה בייביסיטר על יואב.

יואב הגיע לבניין שבו הוא גר, אבל במקום לעלות לבית שלו הוא פנה לדלת שבקומת הקרקע ודפק בזהירות. אחרי כמה רגעים הדלת נפתחה ואסנת הביטה בו.

"שלום יואב!" היא אמרה בפליאה, "באת לבקר אותי?"

"לא", ענה יואב ומשך במבוכה בכתפיות של הילקוט שלו, "רציתי לשאול אם אבא שלך נמצא בבית."

"כן, למה?" הסתקרנה אסנת.

"אני צריך לשאול אותו שאלה חשובה."

אסנת הזמינה את יואב להיכנס הביתה ומזגה לו מים קרים. אחר כך היא הלכה לקרוא לאבא שלה, אפרים. אפרים הגיע לסלון בכיסא הגלגלים שלו.

"מה שלומך, יואב?" הוא שאל.

"בסדר." ענה יואב, "אני רוצה לשאול אותך שאלה."

"בבקשה", אמר אפרים, שגם הוא כבר נראה קצת סקרן.

"למדנו היום בכיתה על פצועי צה"ל", פתח יואב, "המורה שלנו אמרה שחשוב מאוד לעזור לפצועי צה"ל ולא להשאיר אותם לבד. למדנו גם על כל מיני ארגונים שעושים את זה, אבל אני רוצה לעזור לפצועים בעצמי, לא להשאיר את כל העזרה למבוגרים. אז חשבתי שאולי אני יכול לסחוב לך את הקניות."

"את הקניות?" שאל אפרים, "אבל..."

"אני יודע", אמר יואב בעצב, "אתה עושה משלוח והמשלוחנים מביאים לך את הקניות עד הבית בלי בעיה."

אפרים הנהן.

"ואז חשבתי שאולי אני אסיע את כיסא הגלגלים שלך ממקום למקום." אמר יואב.

"את כיסא הגלגלים?" שאלה אסנת, "אבל..."

"אני יודע", אמר יואב, "הכיסא שלך משוכלל, ויודע לנסוע לבד לאן שתגיד לו. אסנת ואפרים הנהנו.

"ואז חשבתי שאולי אני אסחב את הכיסא שלך במדרגות." אמר יואב.

"במדרגות?" שאל אפרים בפליאה, "אבל..."

"אני יודע", אמר יואב שוב, "הכיסא כבד מדי, וחוף מזה אתה יכול לעלות במעלית."

"וחוף מזה אנחנו גרים בקומה הראשונה." הזכירה אסנת.

יואב נשם עמוק והמשיך - "ואז חשבתי שאולי אני יכול להוריד לך דברים שנמצאים ממש גבוה ואתה לא יכול להגיע אליהם, אבל פתאום נזכרתי שבעצם אני נמוך, ובעצמי לא מגיע למקומות הגבוהים."

אפרים התחיל לצחוק. היה לו צחוק רם ומתגלגל, וליואב ולאסנת לא הייתה ברירה אלא לצחוק ביחד איתו.

"אתה יודע מה?" אמר אפרים אחרי שכולם נרגעו, "דווקא עזרת לי מאוד."

"אני?" התפלא יואב, "מתי עזרתי לך?"

"עכשיו." אמר אפרים, "גרמת לי להרגיש שאכפת לך ממני, שאתה רוצה שיהיה לי טוב, שאתה חושב עלי וזוכר מה נתתי כדי להגן על המדינה שלי, על העם שלי ועל השכנים החמודים שלי, עוד לפני שהם נולדו."

גם לי עזרת מאוד." אמרה אסנת בביישנות.

יואב חייך. הוא נתן לאפרים כיף חזק מאוד והלך הביתה לאכול ארוחת צהרים.

דיון כיתתי:

נשאל בכיתה -

1. מהי העזרה שיואב יכול לסייע לשכנו אפריים?
2. מדוע לדעתכם אמרה אסנת, בתו של אפרים- "גם לי עזרת מאד"?
3. האם לדעתכם עלינו להוקיר גם את בני המשפחות של הפצועים? מדוע?

נסכם ונאמר: לא רק אנשים שמקימים עמותות ומקדישים את כל חייהם לכך מסוגלים לעזור לפצועים. גם אנחנו יכולים לסייע לפצועים ולבני משפחותיהם, שמתמודדים ביחד איתם, בדרכים המתאימות לנו.

מצדיעים לפצועים ולבני משפחותיהם

נקרין את הסרטון "כולנו משפחה" שהופק ע"י זהות ליום ההוקרה התשפ"ג. <https://youtu.be/R6eUC9eilMA>
נשאל את התלמידים בסוף הסרטון מה הם חשים כלפי הפצועים ובני משפחותיהם, מה ניתן ללמוד מהם, את מי עלינו להוקיר ביום זה ובעצם בכל השנה?

נסכם ונאמר: ההתמודדות של הפצועים ובני משפחותיהם נמשכת גם אחרי הפציעה ולא נגמרת לעולם. אנו מוקירים ומחבקים גם את בני המשפחות של הפצועים, שגם עליהם לעיתים עוברים ימים לא קלים. אנחנו יכולים ללמוד מהפצוע ומאשתו, מילדיו ומהוריו- מהי מסירות, אמונה, שמחה למרות הקושי והתחזקות. כאשר אנו מוקירים את הפצועים ובני משפחותיהם אנחנו לומדים בעצמנו איך לשאוב כוחות ולהתמודד עם האתגרים היומיומיים שלנו.

מהי משפחה?

נשאל בכיתה "מה המשפחה נותנת לנו?" ונכתוב על הלוח את התשובות - אהבה, תמיכה, קשר שלא מתנתק, הגנה, אכפתיות, חיבוק, עזרה...
לאחר מכן נסביר: לוחמי צה"ל שנפצעו נתנו לנו - תמיכה, הגנה, אכפתיות, עזרה.
הם התייחסו אלינו בעצם כמו משפחה, והיו מוכנים למעננו לצאת להילחם ולשמור עלינו.
אנו בתמורה רוצים להעניק להם אהבה, תמיכה, חיבוק ושמחה. ממש כמו משפחה. אנחנו רוצים שיידעו שהקשר בינינו לא מתנתק ושהם לא נשארים לבד עם הכאב והקושי שלהם, אלא כולנו ביחד רוצים לעזור להם, לחבק אותם ולספר להם כמה אנו מעריכים אותם.

כולנו משפחה!

אנו מרגישים בטבע שלנו כמו משפחה אחת גדולה.

כך גם מופיע בתנ"ך היחס ביננו:

בספר דברים אנו לומדים על מצוות השבת אבידה. נתלה את הפסוקים על הלוח: (נספח 2)
לא-תראה את-שור אֶחִיךָ או את-שׂוֹר אֶחִיךָ, וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם: הֲשֵׁב תְּשִׁיבֵם, לְאֶחִיךָ. וְאִם-לֹא קָרֹב אֶחִיךָ אֵלֶיךָ, וְלֹא יִדְעָתוּ--וְאִסְפָּתוּ, אֶל-תּוֹךְ בֵּיתְךָ, וְהָיָה עִמָּךְ עַד דְּרֹשׁ אֶחִיךָ אֹתוֹ, וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ. (דברים כב א-ב)
נשים לב שלא מדובר על אח במובן הרגיל של המילה, מפני שהמוצא לא תמיד מכיר אותו או יודע מי הוא. אם כך, למה הפסוקים מכנים את המאבד "אחיקך"? מפני שהתורה מתייחסת לכולנו כאל משפחה אחת, זהו הקשר הטבעי הקיים ביננו. ביום ההוקרה לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה אנו ממש יכולים לחוש בקשר הזה בא לידי ביטוי. אנחנו נלחמים אחד למען השני, עוזרים זה לזה מתקרבים ואוהבים כמו אחים אמיתיים.

מוקירים את הפצועים

נציע לתלמידים להעלות סטטוס בו הם כותבים כמה מילים מליבם לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה. מצ"ב קישור לתמונה אותה התלמידים יכולים למלא ולהעלות.

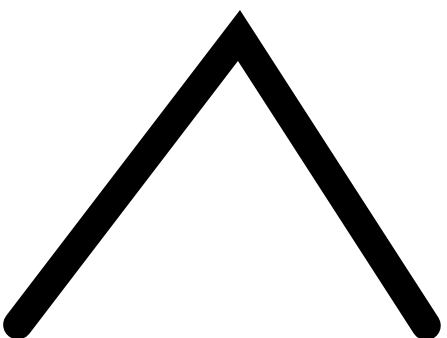
גלויה לסטטוס למילוי אישי <https://did.li/p7J5q>

גלויה לסטטוס למילוי אישי. בלשון נקבה <https://did.li/vPyCN>

גלויה לסטטוס <https://did.li/XsEiC>

כנראה שניצחנו- קליפ לסיום. <https://youtu.be/fpoiw2yTn-w>

נספח 1

לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר
 אָחִיךָ אוֹ אֶת שִׂיּוֹ נְדָחִים,
 וְהִתְעַלְמַתָּ מֵהֶם: הַנֶּשֶׁב
 תִּשְׁיִבם, לְאָחִיךָ.
 וְאִם לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ,
 וְלֹא יִדְעֶתוּ וְאַסְפְּתוּ, אֶל
 תּוֹךְ בֵּיתְךָ, וְהָיָה עִמָּךְ
 עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ,
 וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ.

(דברים כב א-ב)